

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

BIS-VISIENOTA VLAAMSE REGERING

Betreft: Cofinanciering in functie van de kostenefficiëntie voor allocatie van middelen uit het Vlaams Klimaatfonds voor Vlaamse mitigatiemaatregelen

1. SAMENVATTING

Het Vlaams Klimaatfonds (VKF) zal in de toekomst verder ingezet worden als hefboom voor Vlaamse mitigatiemaatregelen die bijdragen aan de Vlaamse broeikasgasreductiedoelstelling in de niet-ETS en LULUCF sectoren.

We zullen voortaan beleidsinstrumenten, die bijdragen aan het behalen van de Vlaamse broeikasgasreductiedoelstellingen, cofinancieren uit het VKF in functie van hun kostenefficiëntie.

2. SITUERING

A. DOELSTELLING VAN DE VISIENOTA

Vlaanderen streeft de doelstelling na om tegen 2030 zijn **broeikasgasemissies in de niet-ETS sectoren te reduceren met 35% ten opzichte van 2005**. Dit is voor Vlaanderen een enorme uitdaging. De opgelegde doelstelling voor België gaat dan ook veel verder dan wat volgens kostenefficiëntie berekend was (25%). Het **Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030** zet de stap om deze uitdaging aan te pakken. Momenteel leiden de maatregelen die opgenomen zijn in het plan -op basis van de prognoses- nog niet tot de vooropgestelde reductie van 35% tegen 2030. Om de doelstelling van 35% tegen 2030 effectief te realiseren moeten we voluit gaan voor een versnelling van investeringen, innovatie en technologische vooruitgang. De SERV heeft ingeschat dat een **verdubbeling tot een verdriedubbeling van het investeringsritme noodzakelijk** is om de klimaat- en energiedoelen te halen¹.

Vlaanderen heeft zijn vooropgestelde bijdrage aan de Europese klimaatneutraliteit in 2050 toegelicht in de Vlaamse Klimaatstrategie 2050 die eind 2019 werd goedgekeurd en werd ingebracht in de Belgische lange termijnstrategie voor de reductie van broeikasgasemissies van België. We streven naar een vermindering met 85% van de uitstoot van broeikasgassen in Vlaanderen in de niet-ETS sectoren tegen 2050 ten opzichte van 2005, met de ambitie om te evolueren naar volledige klimaatneutraliteit. Voor de ETS sectoren schrijven we ons in binnen de context die Europa bepaalt voor deze sectoren met een dalende emissieruimte onder het EU ETS.

In de **Beleidsnota Klimaat 2019-2024** staat daarom de operationele doelstelling “We optimaliseren de werking van het klimaatfonds”:

¹ Zie onder meer rapport van de SERV “Klimaat -en Energiebeleid 2019-2024. Van alfa tot omega” van 24 juni 2019

////////////////////////////////////

*“We zetten het Vlaams Klimaatfonds in de **niet-ETS sectoren** in om bij te dragen aan het realiseren van onze **2030 broeikasgasreductiedoelstelling**. Ik introduceer voor de financiering uit het Vlaams Klimaatfonds van broeikasgasreductiemaatregelen in niet-ETS sectoren het principe van **cofinanciering** zoals dat ook bij vele Europese fondsen het geval is. Dit betekent dat broeikasgasreductiemaatregelen niet integraal gefinancierd kunnen worden vanuit het Vlaams Klimaatfonds, maar gedeeltelijk ook met private middelen of andere overheidsmiddelen gefinancierd moeten worden. Hierdoor bekomen we een hefboomeffect met het Klimaatfonds, en verhoogt de impact van het fonds. De bijdrage uit het Klimaatfonds voor het financieren van een maatregel zou wel proportioneel hoger zijn bij een hogere **kostenefficiëntie** van de gefinancierde maatregel.*

Het Klimaatfonds zal ook ingezet worden voor investeringen in de inrichting van de open ruimte die bijdragen aan de realisatie van de ‘no net loss’-doelstelling van koolstofverliezen door landgebruik.”

B. TOTSTANDKOMING VAN DE VISIENOTA

Op 27 april 2012 besliste de Vlaamse Regering het Vlaams Klimaatfonds (VKF) op te richten in de vorm van een organiek begrotingsfonds (decretaale basis in artikel 14 van het decreet van 13 juli 2012 houdende bepalingen tot begeleiding van de tweede aanpassing van de begroting 2012). Het oprichtingsdecreet bepaalt voor welke doeleinden het klimaatfonds kan aangewend worden, dat zijn:

- De uitvoering van intern Vlaams klimaatbeleid met het oog op het behalen van de Vlaamse broeikasgasreductiedoelstellingen;
- De uitvoering van het Vlaamse beleid inzake flexibiliteitsmechanismen (in geval de Vlaamse broeikasgasreductiedoelstelling niet bereikt kan worden met interne maatregelen);
- Remediëring van competitiviteitsverlies bij Vlaamse bedrijven ten gevolge van klimaatbeleid (dit zijn compensaties voor indirecte emissiekosten);
- Internationale klimaatfinanciering.

Op 9/12/2019 keurde de Vlaamse Regering het Vlaams Energie-en Klimaatplan 2021-2030 goed, met deze paragraaf in het hoofdstuk over financiering:

*“We zetten het Vlaams Klimaatfonds in de **niet-ETS sectoren** in om bij te dragen aan het realiseren van onze **2030 broeikasgasreductiedoelstelling**. We zorgen dat hier steeds gewerkt wordt volgens het principe van **cofinanciering**, zoals dat ook bij vele Europese fondsen het geval is. Dit betekent dat broeikasgasreductiemaatregelen niet integraal gefinancierd kunnen worden vanuit het Vlaams Klimaatfonds, maar gedeeltelijk ook met private middelen of andere overheidsmiddelen gefinancierd moeten worden. Hierdoor bekomen we een hefboomeffect met het klimaatfonds, en verhoogt de impact van het fonds. De bijdrage uit het klimaatfonds voor het financieren van een maatregel zou wel proportioneel hoger zijn bij een hogere **kostenefficiëntie** van de gefinancierde maatregel.*

Het klimaatfonds zal ook ingezet worden voor investeringen in de inrichting van de open ruimte die bijdragen aan de realisatie van de ‘no net loss’-doelstelling van koolstofverliezen door landgebruik.”

In mei/juni 2020 werden de beleidsdomeinen geconsulteerd over de uitwerking van het nieuwe bestedingskader in lijn met bovenstaande beslissingen. Hiermee werd rekening gehouden bij de vormgeving van dit kader (zie verder bij inhoud).

3. INHOUD

A. PROBLEEMSTELLING EN SCOPE

In de voorbije periode 2013-2019 is er in totaal 645 miljoen euro van het Vlaams Klimaatfonds besteed. Deze bestedingen zijn als volgt verdeeld over deze 4 bestedingscategorieën (op basis van bestemde middelen, deze werden reeds grotendeels, maar nog niet 100%, vastgelegd en uitbetaald):

////////////////////////////////////

- voor de raming van de hierboven vermelde indicatoren: niet-ETS of LULUCF BKG-reductiepotentieel, raming van de investeringskosten (met onderscheid Vlaamse of lokale overheid – derde betrokken partijen) en raming van de jaarlijkse kosten en jaarlijkse opbrengsten/besparingen.. Het beleidsdomein Omgeving stelt hier een sjabloon voor ter beschikking. Met dit sjabloon worden de resulterende kostenefficiëntie, hefboom en terugverdientijd automatisch berekend.
- voor agendering op de Vlaamse regering voor de geselecteerde maatregelen
- dat de geselecteerde maatregelen in lijn zijn met de geldende staatssteunregels.
- Beleidsdomein Omgeving kan ondersteuning bieden bij het uitwerken van de beleidsmaatregelen en de ramingen. Vanaf 2021 zal deze ondersteuning gebeuren door het nieuwe Vlaamse Energie- en Klimaat Agentschap (VEKA).
- Elke entiteit rapporteert jaarlijks over de voortgang en de gerealiseerde emissiereducties van de beleidsmaatregelen binnen hun domein die gefinancierd zijn vanuit het VKF. Beleidsdomein Omgeving bepaalt de timing voor deze rapportering en werkt een sjabloon uit. Beleidsdomein Omgeving ondersteunt, wat betreft de berekening van de gerealiseerde emissiereducties, waar nodig de andere entiteiten bij de opmaak van deze rapportering. Op basis van hiervan zal de minister van Omgeving minstens 2-jaarlijks een rapport opstellen over de globale besteding van de middelen uit het VKF, de realisaties op het terrein en de hierdoor bekomen BKG-reducties. Op basis van het eerste rapport dat op deze manier wordt opgesteld zal het bestedingskader beschreven in deze nota geëvalueerd, en indien nodig, bijgestuurd worden.
- Toekomstige aanpassingen aan dit bestedingskader zijn enkel van toepassing op dossiers waarvan de cofinanciering vanuit het VKF op dat moment nog niet is goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Indien de cofinanciering vanuit het VKF dus wel reeds werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering, zal dit niet meer wijzigen als gevolg van mogelijke toekomstige aanpassingen aan dit bestedingskader.

C. BESTUURLIJKE IMPACT

C.1 Budgettaire impact voor de Vlaamse overheid

Dit bestedingskader wordt toegepast op de nog vrij beschikbare beleidskredieten van het Vlaams klimaatfonds in de begrotingsjaren 2020-2024, die aangewend worden voor de uitvoering van intern Vlaams klimaatbeleid.

De cofinanciering van klimaatbeleidsmaatregelen op basis van het bestedingskader toegelicht in deze nota zal deze beschikbare beleidsruimte niet overschrijden, er is dus geen bijkomende budgettaire impact voor de Vlaamse overheid. Dit voorstel van beslissing heeft dus geen budgettaire weerslag.

C.2 ESR-TOETS

Dit voorstel van beslissing houdt geen enkele ESR-impact in, aangezien de nota zich beperkt tot de vaststelling van de criteria die gelden voor de toekenning van de middelen van het Vlaams Klimaatfonds.

C.3 Impact op het personeel van de Vlaamse overheid

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Overheid.

C.4 Impact op de lokale en provinciale besturen

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen.

D. MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

Het voorstel van beslissing zal leiden tot een meer efficiënte inzet van de middelen van het Vlaams klimaatfonds en tot een grotere hefboom naar zowel publieke als private klimaatfinanciering. Dit voorstel van beslissing zal dus bijdragen aan de klimaatdoelstellingen van het Vlaams Energie -en

////////////////////////////////////

Klimaatplan 2021-2030: de reductiedoelstelling van -35% broeikasgasuitstoot in de Vlaamse niet-ETS sectoren tegen 2030 ten opzichte van 2005 en de LULUCF no-debet regel. Dit voorstel zal eveneens bijdragen aan de realisatie van het streefdoel om tegen 2050 de uitstoot van broeikasgassen in Vlaanderen in de niet-ETS sectoren te verminderen met 85% ten opzichte van 2005, met de ambitie om te evolueren naar volledige klimaatneutraliteit.

4. VERVOLGTRAJECT EN IMPLEMENTATIE VISIENOTA

Tijdens deze legislatuur kunnen ministers cofinanciering aanvragen voor maatregelen of projecten op basis van de voorstellen van de entiteiten, hun beschikbare eigen financiering en de beschikbare VKF-middelen.

De entiteiten leveren voor de maatregelen die kandidaat zijn voor cofinanciering, de gevraagde gegevens en ramingen aan via het hiervoor bestemde sjabloon. Beleidsdomein Omgeving kijkt deze gegevens, de berekening van de kostenefficiëntie, de terugverdientijd en de hefboom naar private financiering, na.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist haar goedkeuring te geven aan de aanpak voor allocatie van middelen uit het Vlaams Klimaatfonds volgens de principes beschreven in deze visienota.

Deze visienota houdt geen enkel financieel of budgettair engagement in van de Vlaamse regering.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

